2024/2380

10.10.2024

ΨΗΦΙΣΜΑ (ΕΕ) 2024/2380 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

της 11ης Απριλίου 2024

με τις παρατηρήσεις που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της απόφασης σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων για το οικονομικό έτος 2022

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ,

— έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων για το οικονομικό έτος 2022,

— έχοντας υπόψη το άρθρο 100 και το παράρτημα V του Κανονισμού του,

— έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού (A9-0095/2024),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (EuroHPC, «κοινή επιχείρηση»), με έδρα στο Λουξεμβούργο, συστάθηκε τον Οκτώβριο του 2018 για την περίοδο έως την 31η Δεκεμβρίου 2026 [1]·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι, τον Ιούλιο του 2021, το Συμβούλιο ενέκρινε νέο ιδρυτικό κανονισμό με τον οποίο παρέτεινε τη διάρκεια λειτουργίας της και επέκτεινε την αποστολή της υπό το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) 2021-2027 για την περίοδο έως την 31η Δεκεμβρίου 2033 [2]·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το νέο πρόγραμμα εργασίας για το 2021 και το 2022, συμπεριλαμβανομένων των νέων δραστηριοτήτων και της χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στον νέο ιδρυτικό κανονισμό, εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο της κοινής επιχείρησης μόλις τον Δεκέμβριο του 2021, και ότι αυτό καθυστέρησε την υλοποίηση των δραστηριοτήτων, την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων εσωτερικού ελέγχου και τις προσλήψεις·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση συνιστά σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που διευκολύνει την από κοινού αξιοποίηση πόρων της ΕΕ, συμμετεχόντων κρατών και μελών από τον ιδιωτικό τομέα για την ανάπτυξη και την εκδίπλωση της υπολογιστικής υψηλών επιδόσεων στην Ευρώπη·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι μέλη της αποτελούν η ΕΕ, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, τα συμμετέχοντα κράτη και τρία μέλη από τον ιδιωτικό τομέα, ειδικότερα η ευρωπαϊκή τεχνολογική πλατφόρμα πληροφορικής υψηλών επιδόσεων, η ένωση για την αξιοποίηση των μεγάλων δεδομένων και η κοινοπραξία της ευρωπαϊκής κβαντικής βιομηχανίας·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1488, τα συμμετέχοντα κράτη και τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα όφειλαν να συνεισφέρουν στις διοικητικές δαπάνες μόνο από το 2024 και μετά· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό καταργήθηκε με τον νέο κανονισμό (ΕΕ) 2021/1173 και, από τον Αύγουστο του 2021, οι διοικητικές δαπάνες καλύπτονται από τις χρηματοδοτικές συνεισφορές της Επιτροπής, εξ ονόματος της Ένωσης (στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» και του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη 1»)·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, υπό το ΠΔΠ 2021-2027, η κοινή επιχείρηση λαμβάνει σημαντικά μεγαλύτερη χρηματοδότηση από τα προγράμματα «Ορίζων Ευρώπη», «Ψηφιακή Ευρώπη», και «Συνδέοντας την Ευρώπη» για την απόκτηση και την ανάπτυξη υπολογιστών υψηλών επιδόσεων και κβαντικών υπολογιστών, και για την αναβάθμιση και τη λειτουργία των υποδομών που αφορούν υπερυπολογιστές·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι, προκειμένου να αυξηθεί η διαφάνεια, η κοινή επιχείρηση πρέπει να γνωστοποιεί στους ετήσιους λογαριασμούς της σχετικές πληροφορίες που αφορούν τις εισφορές των μελών σε επίπεδο προγράμματος· λαμβάνοντας υπόψη ότι, για κάθε πρόγραμμα στο πλαίσιο του οποίου λειτουργεί, η κοινή επιχείρηση πρέπει να παρουσιάζει έως το τέλος του έτους, ανά κατηγορία μελών, όλες τις συναφείς πληροφορίες που έχουν δημοσιευτεί από τα μέλη, συμπεριλαμβανομένων των νομικά δεσμευτικών τιμών-στόχου για τις εισφορές που είχαν τεθεί για το αντίστοιχο πρόγραμμα, του όγκου των εισφορών που ελήφθησαν και του όγκου των νομικών δεσμεύσεων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση θα πρέπει να συνεχίσει να βελτιώνει τη διαφάνεια·

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1488 του Συμβουλίου, της 28ης Σεπτεμβρίου 2018, σχετικά με τη σύσταση της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (ΕΕ L 252 της 8.10.2018, σ. 1).

[2] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1173 του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2021 σχετικά με τη σύσταση της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων και σχετικά με την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1488 (ΕΕ L 256 της 19.7.2021, σ. 3).

Γενικά

1. σημειώνει ότι, σύμφωνα με την έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι λογαριασμοί της EuroHPC για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022 παρέχουν ακριβοδίκαιη εικόνα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, της οικονομικής κατάστασης της κοινής επιχείρησης την 31η Δεκεμβρίου 2022, των αποτελεσμάτων των πράξεών της, των ταμειακών ροών της, και των μεταβολών του καθαρού ενεργητικού για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής· σημειώνει επίσης ότι, σύμφωνα με την έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι πράξεις στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές·

2. εκφράζει την ικανοποίησή του για τον στόχο και τον ρόλο της κοινής επιχείρησης στην ανάπτυξη ενός οικοσυστήματος υπερυπολογιστών στην Ευρώπη·

3. σημειώνει, ωστόσο, ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο αξιολόγησε τον κίνδυνο για τη νομιμότητα και κανονικότητα των διαδικασιών πρόσληψης ως μέτριο για την κοινή επιχείρηση, η οποία χρειάστηκε να προβεί σε μεγάλο αριθμό προσλήψεων σε σύντομο χρονικό διάστημα, προκειμένου να ανταποκριθεί στις ενισχυμένες αρμοδιότητες και δραστηριότητές της στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2021-2027·

4. σημειώνει, επιπλέον, ότι ο κίνδυνος που σχετίζεται με τις δαπάνες των επιχειρησιακών συμβάσεων της κοινής επιχείρησης αξιολογήθηκε από το Ελεγκτικό Συνέδριο ως μέτριος λόγω των πολύπλοκων διαδικασιών σύναψης συμβάσεων που εφαρμόζονται για τις συμβάσεις υψηλής αξίας·

Διαχείριση του προϋπολογισμού και χρηματοοικονομική διαχείριση

5. σημειώνει ότι, το 2022 ([3]), ο διαθέσιμος προϋπολογισμός πληρωμών ανήλθε σε 629,9 εκατομμύρια EUR (348,2 EUR το 2021) και ο διαθέσιμος δεσμευμένος προϋπολογισμός ανήλθε σε 1 374,5 εκατομμύρια EUR (753,4 EUR το 2021)· σημειώνει ότι στον διαθέσιμο προϋπολογισμό περιλαμβάνονται αχρησιμοποίητες πιστώσεις προηγούμενων ετών, τις οποίες ενέγραψε η κοινή επιχείρηση εκ νέου στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους, καθώς και έσοδα για ειδικό προορισμό και ανακατανομές στο επόμενο έτος·

6. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο χαρακτήρισε μέτριο τον κίνδυνο όσον αφορά τη διαχείριση του προϋπολογισμού, λόγω της πολύπλοκης και χρονοβόρας διαδικασίας προμήθειας υπερυπολογιστών·

7. σημειώνει ότι το ποσοστό εκτέλεσης τόσο του επιχειρησιακού προϋπολογισμού —οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και οι πιστώσεις πληρωμών εκτελέστηκαν κατά 79 % και 24 % αντίστοιχα (έναντι 2 % και 47 % αντίστοιχα το 2021) ([4])— όσο και του διοικητικού προϋπολογισμού —45 % για τις διοικητικές πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και 37 % για τις διοικητικές πιστώσεις πληρωμών— ήταν χαμηλό το 2022, λόγω του χρόνου που απαιτείται για την προμήθεια υπερυπολογιστών·

8. σημειώνει τους κινδύνους σε σχέση με την υλοποίηση του προγράμματος λόγω της πιθανότητας να μην επιτύχει η κοινή επιχείρηση τις ελάχιστες τιμές-στόχο για τις εισφορές των ιδιωτικών μελών της έως το τέλος του προγράμματος «Ορίζων 2020»· κατανοεί ότι, σύμφωνα με την κοινή επιχείρηση, τα χαμηλότερα ποσοστά υλοποίησης εξηγούνται από την εμπλοκή συμμετεχόντων κρατών·

9. σημειώνει ότι, το 2022, η κοινή επιχείρηση εκτέλεσε μόνο το 45 % των διοικητικών πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων και το 37 % των διοικητικών πιστώσεων πληρωμών της, εν μέρει λόγω της μερικής επίτευξης του σχεδίου προσλήψεων για το 2022 και της μη ανακατανομής σημαντικών ποσών αχρησιμοποίητων πιστώσεων πληρωμών προηγούμενων ετών κατά τον προγραμματισμό του προϋπολογισμού της για το 2022· κατανοεί ότι η καθυστερημένη έγκριση του νέου ιδρυτικού κανονισμού της κοινής επιχείρησης κατέστησε αδύνατη την επίτευξη του φιλόδοξου σχεδίου προσλήψεων·

10. συμφωνεί με το Ελεγκτικό Συνέδριο ότι η κοινή επιχείρηση θα πρέπει να καταρτίσει σχέδιο δράσης με καθορισμένο χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση της υλοποίησης των έργων που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο προηγούμενων ΠΔΠ·

([3]) Ο συνολικός προϋπολογισμός περιλαμβάνει τον επιχειρησιακό προϋπολογισμό (που χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση επιλεγμένων έργων) και τον διοικητικό προϋπολογισμό (που χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων του γραφείου προγράμματος) – Ενοποιημένη ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για το 2022.

([4]) Το πολύ χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων του επιχειρησιακού προϋπολογισμού του 2021 οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην καθυστερημένη θέση σε λειτουργία της κοινής επιχείρησης υπό το ΠΔΠ 2021-2027 και στη μεταφορά κεφαλαίων ύψους 700 εκατομμυρίων EUR στην κοινή επιχείρηση από την Επιτροπή και τα συμμετέχοντα κράτη τον Δεκέμβριο του 2021.

11. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο έκρινε ανεπαρκείς τις πληροφορίες σχετικά με τις εισφορές των μελών σε επίπεδο προγράμματος·

12. σημειώνει ότι στους ετήσιους λογαριασμούς της κοινής επιχείρησης για το 2022, τα ποσά των εισφορών που αναγνωρίζονται ανά κατηγορία μέλους (μέλη της ΕΕ και μέλη από τον ιδιωτικό τομέα) διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους, διότι οι εισφορές σε χρήμα της ΕΕ επικυρώνονται και αναγνωρίζονται όταν καταβάλλονται στην κοινή επιχείρηση κατά την έναρξη της υλοποίησης του έργου, αλλά οι εισφορές σε είδος των μελών αναγνωρίζονται μόνο μετά την επικύρωση των δαπανών που πραγματοποιούνται και δηλώνονται για την υλοποίηση του έργου· εκφράζει ανησυχία για το γεγονός ότι η διαφορά μεταξύ του αναγνωρισμένου ποσού των εισφορών σε χρήμα, αφενός, και των εισφορών σε είδος, αφετέρου, δεν αντιμετωπίστηκε επαρκώς στους ετήσιους λογαριασμούς της κοινής επιχείρησης για το 2022 και θα μπορούσε να βελτιωθεί τα επόμενα έτη με την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις νομικές δεσμεύσεις των μελών στο τέλος του έτους όπως αποτυπώνονται στις υπογραφείσες συμφωνίες επιχορήγησης και συμβάσεις· επικροτεί τη δέσμευση της κοινής επιχείρησης να αντιμετωπίσει πλήρως το ζήτημα στους ετήσιους λογαριασμούς του επόμενου έτους·

13. καλεί την κοινή επιχείρηση να γνωστοποιήσει σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις εισφορές των μελών σε επίπεδο προγράμματος, ουσιώδεις για την ολοκληρωμένη παρουσίαση των επιτευγμάτων της στο τέλος του έτους· σημειώνει, ειδικότερα, ότι η κοινή επιχείρηση δεν προέβη σε σύγκριση των εισφορών που είχε καταβάλει κάθε κατηγορία μελών έως το τέλος του έτους στο πλαίσιο κάθε προγράμματος με τις νομικά δεσμευτικές τιμές-στόχο για τις εισφορές που είχαν τεθεί για το αντίστοιχο πρόγραμμα·

14. εκφράζει ανησυχία για τη διαπίστωση του Ελεγκτικού Συμβουλίου ότι τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα δεν θα έχουν επιτύχει την ελάχιστη τιμή-στόχο τους για τις εισφορές στο τέλος της περιόδου υλοποίησης του προγράμματος ([5])·

15. επικροτεί το γεγονός ότι, στο τέλος του 2022, η κοινή επιχείρηση είχε δεσμεύσει εξ ολοκλήρου το μέγιστο ποσό των 526 εκατομμυρίων EUR της ενωσιακής εισφοράς για επιχειρησιακές δραστηριότητες βάσει συμφωνιών επιχορήγησης και συμβάσεων που υπεγράφησαν στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» και του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (CEF 1)· σημειώνει με ανησυχία ότι, από αυτό το δεσμευθέν ποσό, περίπου 266,3 εκατομμύρια EUR (ήτοι το 50,6 %) μένουν να καταβληθούν εντός των προσεχών ετών για έργα που δεν έχουν ολοκληρωθεί ακόμα·

16. σημειώνει ότι, στο τέλος του 2022, τα συμμετέχοντα κράτη υπέγραψαν συμβάσεις ανάληψης υποχρεώσεων ύψους 447,3 εκατομμυρίων EUR για τις δραστηριότητες της κοινής επιχείρησης στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» και του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη 1»· επισημαίνει ότι, αναφορικά με τις εν λόγω αναλήψεις υποχρεώσεων, τα συμμετέχοντα κράτη δήλωσαν εισφορές σε χρήμα ύψους 124,8 εκατομμυρίων EUR στην κοινή επιχείρηση για τους υπερυπολογιστές προεξακλίμακας ([6]) που είχε προμηθευθεί η ίδια, καθώς και εισφορές σε είδος ύψους 38 εκατομμυρίων EUR που αφορούσαν τις δαπάνες λειτουργίας των οντοτήτων υποδοχής· σημειώνει, επιπλέον, ότι τα συμμετέχοντα κράτη κατέβαλαν απευθείας στους αναδόχους 48,2 εκατομμύρια EUR για την προμήθεια των υπερυπολογιστών πετακλίμακας που αγόρασαν από κοινού η κοινή επιχείρηση και τα συμμετέχοντα κράτη· διαπιστώνει ότι η εναπομένουσα διαφορά μεταξύ των αναλήψεων υποχρεώσεων και των δηλωθεισών εισφορών προκύπτει από το γεγονός ότι τα συμμετέχοντα κράτη αναγνωρίζουν και δηλώνουν τα έξοδά τους στην κοινή επιχείρηση μόνο μετά την ολοκλήρωση των έργων του προγράμματος «Ορίζων 2020» που στηρίζουν·

17. σημειώνει ωστόσο ότι, στο τέλος του 2022, τα μέλη της κοινής επιχείρησης από τον ιδιωτικό τομέα είχαν δεσμεύσει και δηλώσει μόνο 11 εκατομμύρια EUR (ή το 2,6 %) σε εισφορές σε είδος για έργα του προγράμματος «Ορίζων 2020», ποσό που υπολείπεται σημαντικά της ελάχιστης τιμής-στόχου των 420 εκατομμυρίων EUR ([7]) για τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα, ο οποίος έπρεπε να επιτευχθεί μέχρι τη λήξη του προγράμματος «Ορίζων 2020»· επισημαίνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο διαπίστωσε ότι οι ισχύουσες χρηματοδοτικές ρυθμίσεις της κοινής επιχείρησης για τις επιχορηγούμενες δράσεις του προγράμματος «Ορίζων 2020» επιτρέπουν στα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα να εισφέρουν σε είδος μόνο για έναν τύπο έργου (έργα καινοτομίας, έως το 30 % του κόστους του έργου)· παρατηρεί ότι, κατά συνέπεια, οι χρηματοδοτικές ρυθμίσεις της κοινής επιχείρησης δεν ήταν δυνατό να μοχλεύσουν τις εισφορές σε είδος των μελών από τον ιδιωτικό τομέα στο επίπεδο της τιμής-στόχου που ορίζεται στον ιδρυτικό κανονισμό της για το πρόγραμμα «Ορίζων 2020»·

18. εκφράζει ανησυχία για το γεγονός ότι η σημαντική μείωση των εισφορών σε είδος των μελών από τον ιδιωτικό τομέα στις επιχειρησιακές δραστηριότητες της κοινής επιχείρησης υπονομεύει τη συνολική υλοποίηση των τμημάτων του προγράμματος «Ορίζων 2020» για την έρευνα και την καινοτομία που την αφορούν·

([5]) Προκειμένου να αποτυπώσουμε κατά τρόπο ολοκληρωμένο τα επιτεύγματα της κοινής επιχείρησης στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» και του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη 1», είναι απαραίτητο να λάβουμε επίσης υπόψη το τρέχον επίπεδο των επιχειρησιακών υποχρεώσεων των μελών της βάσει των συμφωνιών επιχορήγησης και των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί.

([6]) Η υπολογιστική εξακλίμακας αναφέρεται σε συστήματα υπολογιστών ικανά να εκτελέσουν τουλάχιστον 1018 λειτουργίες (πολλαπλασιασμοί και/ή προσθήκες) διπλής ακριβείας (64 bit) ανά δευτερόλεπτο, κατά το πρότυπο IEEE 754, και αποτελεί μέτρο απόδοσης των υπερυπολογιστών.

([7]) Ελάχιστη τιμή-στόχος που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1173.

19. συμφωνεί με το Ελεγκτικό Συνέδριο ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί η επίτευξη των τιμών-στόχου για τις εισφορές των ιδιωτικών μελών της υπό το ΠΔΠ 2021-2027, η κοινή επιχείρηση πρέπει, βάσει στρατηγικού σχεδίου υλοποίησης του προγράμματος, να παρακολουθεί σε ετήσια βάση την πρόοδο των μεμονωμένων εισφορών των ιδιωτικών μελών·

20. σημειώνει ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1173 ([8]), η κοινή επιχείρηση πρέπει να υλοποιήσει έργα συνολικής αξίας 7 δισεκατομμυρίων EUR, από τα οποία τα 3 δισεκατομμύρια EUR θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα μόχλευσης από τα συμμετέχοντα κράτη και τα 900 εκατομμύρια EUR από τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα υπό τη μορφή εισφορών σε χρήμα και σε είδος· εκφράζει ικανοποίηση για τη σημαντική αυτή αύξηση, σε σύγκριση με το προηγούμενο ΠΔΠ, κατά περίπου 1,4 δισεκατομμύρια EUR· διαπιστώνει, μετά λύπης, ότι οι χρηματοδοτικές ρυθμίσεις της κοινής επιχείρησης παραμένουν οι ίδιες για το ΠΔΠ της περιόδου 2021-2027 και, συνεπώς, είναι υψηλός ο κίνδυνος η κοινή επιχείρηση να μην επιτύχει τις τιμές-στόχο που αφορούν τις εισφορές των μελών από τον ιδιωτικό τομέα, όπως ορίζονται στον νέο ιδρυτικό κανονισμό· καλεί την Επιτροπή να επαναξιολογήσει τη σκοπιμότητα των τιμών-στόχου των μελών από τον ιδιωτικό τομέα στον νέο ιδρυτικό κανονισμό·

Δημόσιες συμβάσεις και προσωπικό

21. εκφράζει με ανησυχία ότι η χρονοβόρα διαδικασία που κίνησε η κοινή επιχείρηση για την αγορά υπερυπολογιστών, η οποία πρέπει να συνάδει με τον δημοσιονομικό κανονισμό της ΕΕ, επηρέασε σημαντικά την εκτέλεση του επιχειρησιακού προϋπολογισμού του 2022· κατανοεί ότι οι καθυστερήσεις στο επίπεδο των οντοτήτων υποδοχής, καθώς και τα προβλήματα εφοδιασμού σε σχέση με βασικά συστατικά στοιχεία συνέβαλαν επίσης στο χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης·

22. σημειώνει ότι το χαμηλότερο ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού επιχειρησιακών πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων οφείλεται στο γεγονός ότι η κοινή επιχείρηση δεν μπόρεσε να αναλάβει σημαντική συνολική δέσμευση σχετικά με μια συμφωνία υποδοχής υπολογιστή εξακλίμακας, λόγω καθυστερήσεων στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με το συμμετέχον κράτος και την κοινοπραξία υποδοχής·

23. σημειώνει, επιπλέον, ότι οι κύριοι λόγοι για το χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού επιχειρησιακών πληρωμών οφειλόταν κυρίως i) σε καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των υπερυπολογιστών προεξακλίμακας, που εμπόδισαν την πραγματοποίηση ενδιάμεσων πληρωμών για τις επιχορηγήσεις λειτουργίας της κοινής επιχείρησης· ii) σε καθυστερήσεις στην προμήθεια υπερυπολογιστών, που εμπόδισαν την πραγματοποίηση των σχετικών πληρωμών προχρηματοδότησης· iii) στην αναβολή για το 2023 της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη 2» για την υπερσυνδεσιμότητα, λόγω της ανάγκης για διενέργεια προκαταρκτικής μελέτης· καθώς και iv) σε καθυστερήσεις στις δηλώσεις εξόδων των δικαιούχων για εν εξελίξει ερευνητικές δραστηριότητες·

24. σημειώνει ότι, σύμφωνα με την έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το 2022, η Υπηρεσία Εσωτερικού Λογιστικού Ελέγχου (IAS) της Επιτροπής διενήργησε περιορισμένη επισκόπηση της διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων της κοινής επιχείρησης· παρατηρεί ότι, όσον αφορά τον προγραμματισμό των προσλήψεων, η εν λόγω επισκόπηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η κοινή επιχείρηση δεν είχε αναλύσει κατά τρόπο τεκμηριωμένο τις ανάγκες της σε πόρους, βάσει ενδελεχούς εκ των προτέρων αξιολόγησης του φόρτου εργασίας, προκειμένου να προτεραιοποιήσει καλύτερα τις προγραμματισμένες προσλήψεις·

25. σημειώνει ότι, σε συνέχεια της επισκόπησης, η κοινή επιχείρηση εκπόνησε σχέδιο δράσης τον Δεκέμβριο του 2022, το οποίο κρίθηκε κατάλληλο από την IAS·

26. σημειώνει ότι, το επίπεδο στελέχωσης της κοινής επιχείρησης υπό το ΠΔΠ 2021-2027 καθορίστηκε στο νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο που περιλαμβάνεται στην πρόταση της Επιτροπής για νέο ιδρυτικό κανονισμό ([9])· επισημαίνει επιπλέον ότι, προκειμένου να εκτελέσει κονδύλια ύψους περίπου 7 δισεκατομμυρίων EUR στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2021-2027, η κοινή επιχείρηση έλαβε 39 πρόσθετες θέσεις προσωπικού που έπρεπε να καλυφθούν με προσλήψεις έως το 2023·

27. σημειώνει με ανησυχία ότι, έως το τέλος του 2022, η κοινή επιχείρηση είχε προσλάβει μόνο οκτώ υπαλλήλους, και 20 έως τα μέσα του 2023 και, ως εκ τούτου, δεν είχε επιτύχει τον στόχο της για το 2022 όσον αφορά τις προσλήψεις ([10])· σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο θεωρεί ότι η κατάσταση αυτή επηρέασε αρνητικά την εκτέλεση του διοικητικού προϋπολογισμού του 2022· εκφράζει, ωστόσο, την ικανοποίησή του για την κατανομή των φύλων στο προσωπικό της κοινής επιχείρησης το 2022·

([8]) Ο νέος ιδρυτικός κανονισμός κατάργησε την υποχρέωση των συμμετεχόντων κρατών και των μελών από τον ιδιωτικό τομέα για εισφορά στις διοικητικές δαπάνες.

([9]) COM(2020) 0569.

([10]) Ο στόχος, την 31η Δεκεμβρίου 2022, ήταν 24 εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένου του εκτελεστικού διευθυντή, σύμφωνα με την ενοποιημένη ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για την περίοδο 2022-2024.

28. παρατηρεί ότι το ποσοστό των συμβασιούχων υπαλλήλων παρέμενε υψηλό, στο 70 %, στο τέλος του 2022·

29. τονίζει ότι η μη στελέχωση καίριων θέσεων θα μπορούσε να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην συνέχεια των δραστηριοτήτων της κοινής επιχείρησης και στην επίτευξη των στόχων της, δεδομένης ιδίως της εξαιρετικά τεχνικής φύσης των έργων της και της ανάγκης να διαθέτει προσωπικό υψηλής ειδίκευσης με πολύ εξειδικευμένες γνώσεις·

Συστήματα διαχείρισης και ελέγχου

30. σημειώνει ότι, όσον αφορά τις συγχρηματοδοτούμενες δαπάνες στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων 2020» και «Ορίζων Ευρώπη», αρμόδια για τη διενέργεια κατασταλτικών ελέγχων είναι η Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου της ΓΔ RTD της Επιτροπής· διαπιστώνει ότι, για τις συγχρηματοδοτούμενες δαπάνες του προγράμματος «Ορίζων 2020» (εκκαθαρίσεις και τελικές πληρωμές), η κοινή επιχείρηση ανέφερε αντιπροσωπευτικό ποσοστό σφάλματος 2,3 % και εναπομένον ποσοστό σφάλματος 1,9 % ([11])·

31. καλεί την κοινή επιχείρηση να συμπεριλάβει στο σύστημα εσωτερικών δικλίδων της ειδικούς κατασταλτικούς ελέγχους σχετικά με τις συγχρηματοδοτούμενες από τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» δαπάνες για την προμήθεια υπερυπολογιστών· παρατηρεί επιπλέον ότι, για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», δεν έχουν διενεργηθεί ακόμη κατασταλτικοί έλεγχοι, επειδή οι πρώτες ενδιάμεσες πληρωμές αναμένεται να πραγματοποιηθούν μόλις το 2024·

32. σημειώνει ότι, σύμφωνα με την έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η κοινή επιχείρηση εφάρμοσε κατά περίπτωση προληπτικές δικλίδες βάσει κινδύνου σε έργα υψηλότερου κινδύνου, και δεν είχε ακόμη εφαρμόσει μια διαρθρωμένη προσέγγιση βάσει κινδύνου όσον αφορά τις προληπτικές δικλείδες έως το τέλος του 2022· σημειώνει, ειδικότερα, ότι η κοινή επιχείρηση δεν είχε ευθυγραμμίσει τις προληπτικές δικλίδες με τους παράγοντες υψηλού κινδύνου που εντοπίστηκαν στο πλαίσιο στοχευμένων εκτιμήσεων κινδύνου· σημειώνει, επιπλέον, ότι δεν είχε αναπτύξει εσωτερική πρακτική καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της παρακολούθησης βάσει κινδύνου, περιλαμβανομένων οδηγιών σχετικά με τον τρόπο χρήσης από τους υπαλλήλους της διαθέσιμης στο σύστημα COMPASS ενότητας για τη διαχείριση των κινδύνων ([12])·

33. συμφωνεί με το Ελεγκτικό Συνέδριο ότι η κοινή επιχείρηση, πρέπει να εφαρμόσει μια διαρθρωμένη προσέγγιση βάσει κινδύνου όσον αφορά τις προληπτικές δικλίδες, η οποία να καλύπτει τους κινδύνους που σχετίζονται με τα έργα και τους δικαιούχους της· συμφωνεί περαιτέρω ότι η κοινή επιχείρηση πρέπει να αναπτύξει εσωτερική, πρακτική καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της παρακολούθησης βάσει κινδύνου σε επίπεδο έργου και δικαιούχου, και σχετικά με τον τρόπο χρήσης της ενότητας διαχείρισης κινδύνων που είναι διαθέσιμη στο σύστημα COMPASS, από το προσωπικό·

34. σημειώνει με ανησυχία ότι, σύμφωνα με τη λεπτομερή ανάλυση δείγματος περιπτώσεων ενισχυμένης παρακολούθησης της κοινής επιχείρησης από το Ελεγκτικό Συνέδριο, εντοπίστηκαν διάφορες αδυναμίες, οι οποίες εμπόδισαν την αποτελεσματική και αποδοτική παρακολούθησή τους· σημειώνει, επιπλέον, ότι στην κοινή επιχείρηση δεν είχαν καθοριστεί ειδικές δράσεις ελέγχου σχετικά με τους εντοπισθέντες κινδύνους ή δεν είχε οριστεί η προθεσμία για την υλοποίησή τους·

35. συντάσσεται με την εκτίμηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με την οποία η κοινή επιχείρηση πρέπει να διασφαλίσει ότι οι δράσεις ενισχυμένης παρακολούθησης συνοδεύονται σε κάθε περίπτωση από ειδικές ενέργειες ελέγχου στοχευμένες στους εντοπισθέντες κινδύνους, και να μεριμνά για τη μεταπαρακολούθησή τους εντός προκαθορισμένης προθεσμίας·

36. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η δομή των δικαιούχων ή/και των έργων της κοινής επιχείρησης μεταβάλλεται σημαντικά υπό το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» —για παράδειγμα, αυξάνεται ο αριθμός των ΜμΕ, των νέων δικαιούχων και των μεγαλύτερων κοινοπραξιών, και προβλέπεται πλέον απαίτηση να χρησιμοποιούνται μόνο ανοικτές διαδικασίες προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για δραστηριότητες του προγράμματος· υπογραμμίζει, ως εκ τούτου, ότι ενδέχεται οι παράγοντες κινδύνου που είχαν προσδιοριστεί στο πλαίσιο προηγούμενων προγραμμάτων να μην είναι πλέον συναφείς και να ανακύψουν νέοι·

([11]) Λόγω της απουσίας σημαντικών δαπανών, του χαμηλού κινδύνου των πράξεων που υλοποιήθηκαν και της απουσίας αποτελεσμάτων από τους κατασταλτικούς ελέγχους για τις επιχορηγήσεις, δεν ανιχνεύτηκε ποσοστό σφάλματος για τα προγράμματα «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη» το 2021.

([12]) Σύστημα ηλεκτρονικών επιχορηγήσεων της Επιτροπής.

Παρακολούθηση των παρατηρήσεων προηγούμενων ετών

37. σημειώνει ότι οι «παρατηρήσεις» στις ειδικές ετήσιες εκθέσεις των κοινών επιχειρήσεων αποτελούν στην πραγματικότητα «μη χρονικά προσδιορισμένες συστάσεις» του Ελεγκτικού Συνεδρίου· σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο παρακολουθεί ετησίως τις εν λόγω παρατηρήσεις αξιολογώντας το καθεστώς τους ως «ανοικτών» ή «κλειστών»·

38. σημειώνει ότι, από τις εννέα παρατηρήσεις που εξέδωσε το Ελεγκτικό Συνέδριο τη διετία 2020-2021, μόνο δύο έχουν κλείσει (από το 2021)·

39. σημειώνει ότι οι υπόλοιπες παρατηρήσεις αφορούν i) την επικύρωση και την πιστοποίηση των εισφορών σε είδος, ii) την πρόσληψη προσωπικού, iii) τις χαμηλές εισφορές από μέλη του ιδιωτικού τομέα, και iv) τα χαμηλά ποσοστά εκτέλεσης, μεταξύ άλλων·

40. σημειώνει ότι η κοινή επιχείρηση, στην απάντησή της, αναγνωρίζει τις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, και θα εξετάσει τα ζητήματα στους ετήσιους λογαριασμούς της για το οικονομικό έτος 2023.